

Robert F. Murphy

Celým jménem Robert Francis Murphy se narodil 3. června 1924 v New Yorku a zemřel 8. října 1990 v New Jersey ve věku 66 let na nádor v páteři.

Byl to jeden z nejvýznamnějších amerických antropologů 20. století. Za 2. světové války byl povolán k americkému námořnictvu. Po válce začal studovat na Kolumbijské univerzitě, kde získal doktorát a kde později pracoval jako profesor. Se svou ženou Yolandou prováděl výzkumy mezi Mundruky v Brazílii a Tuaregy v Nigeru. Spolupracoval při výzkumech Šošonů.

Roku 1972 si všiml svalových křečí, za kterými stál nádor v horní části páteře. Rostoucí nádor tlačil na míchu a postupně přivedl Murphyho až k úplnému ochrnutí horní i dolní poloviny těla.

Jeho dvě nejznámější díla, která byla přeložena do češtiny, jsou: Umlčené tělo (The Body Silent; 1987) a Úvod do sociální a kulturní antropologie (Cultural and Social Anthropology: An Overture; 1979).

Umlčené tělo (The Body Silent)

Kniha je analýzou Murphyho života před a po postižení nádorem v páteři. Poprvé vyšla v roce 1987 a do češtiny ji přeložila Jana Ogrocká.

Sám Murphy vysvětluje, jak se dílo zrodilo z pocitu, že jeho onemocnění míchy je jako dlouhodobý terénní antropologický výzkum. A to z důvodu, že vstupoval do sociálního světa, který pro něj byl zpočátku stejně cizí a podivný jako společnosti amazonských pralesů. Věří, že povinností každého antropologa je podávání zpráv o svých cestách, ať už se jedná o cesty k protinožcům nebo do hlubin lidské zkušenosti. V duchu této myšlenky předkládá své svědectví a popisuje své důvody k sepsání knihy. Jeho hlavní důvod je však přiblížit sociální podmínky fyzicky postižených osob široké veřejnosti.

V knize autor popisuje svou zkušenost s nemocí a následnou paralýzou na všech úrovních onemocnění. Začíná impairmentem, tedy poruchou jednoho systému, dále disabilitou, kdy nastává neschopnost provádět činnosti, které dříve zvládal a handicapu, tedy omezení v pohybu nebo soběstačnosti. Popisuje historii a průběh svého onemocnění z pohledu antropologa. Musel být schopen se na sebe dívat jako objekt a být zároveň výzkumníkem i informátorem. Velmi se věnuje problémům osob s tělesným postižením a to konkrétně změnám v reakcím a chování společnosti vůči nim. Věnuje se i poměrně citlivému tématu, sebehodnocení těchto osob. Nezastírá, že jeho život před onemocněním byl lepší. Následně popisuje své obvyklé dny, a jak se pro něj změnilo zvládání každodenních činností, nad kterými dříve ani nepřemýšlel.

Dílo se dá vystihnout jako hluboká a upřímná zpověď člověka, který hodně ztratil a zároveň důležitou studií váženého akademika. Autor je k sobě kritický a nebojí se popsat své emoce. Například popisuje paniku, kterou cítil ve chvíli, kdy se nemohl hýbat a jak se cítil být v pasti ve vlastním těle. Do hloubky rozebírá změnu svého postavení uvnitř rodiny. Přesto ze sebe nedělá oběť ve snaze probudit soucit nebo hrdinu za účelem obdivu.

Murphy učinil rozhodnutí nepodstoupit operaci a tím dokázal, jak se smířil s chorobou a i vším co sebou přinesla.

Zdroje:

<https://www.cbdb.cz/autor-23992-robert-f-murphy>

<https://www.databazeknih.cz/knihy/umlcene-telo-77311>

<https://vltava.rozhlas.cz/robert-f-murphy-umlcene-telo-7871763>